

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 152. — STEV. 152.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 29, 1929. — SOBOTA, 29. JUNIJA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

NAPETOST MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARSKO

SPLOŠNO SE DOMNEVA DA IMAJO LAHI ZOPET SVOJE KREMLJE VMES

Zadnji dogodki ob meji so povzročili v Sofiji veliko razburjenje. — Jugoslovanski poslanik je bil pozvan domov, da poroča o celi zadevi. — Italija je obljubila Bolgarski, da jo bo podpirala, če bo nastopila proti Jugoslaviji.

BEograd, Jugoslavija, 28. junija. — Ker je bilo pred kratkim usmrčenih par Bolgarov na meji se je napetost med Bolgarsko in Jugoslavijo poostрила. Jugoslovanski poslanik Nešić je bil pozvan iz Sofije v Beograd, da bo vladi natančno poročal o položaju.

Istočasno poroča sofijsko časopisje, da bo Bolgarska v najkrajšem času poslala Beogradu oster protest. Tak protest bi smatrala Jugoslavija za resno provokacijo ter bi poverila zadevo Ligi narodov.

Spopadi na meji niso ničesar novega v zgodovini bolgarsko-jugoslovanskih odnosov.

Jugoslavijo razburja neko drugo dejstvo.

Pred kratkim je bil na Bolgarskem italijanski tajnik za avijatiko, Italio Barbo, ter v izzivalnem govoru podžgal staro sovraštvo Bolgarov proti Jugoslovanom. Jugoslavija sluti, da ima v tem slučaju Italija svojo roko vmes.

Zagrebske "Novosti" pišejo: "Bolgarsko kampanjo proti Jugoslaviji je treba smatrati za izzivanje. Bolgarska ni sama, ampak jo podpira močna sila, ki je sovražna Jugoslaviji.

Tekom nekega zborovanja v Sofiji je govoril tudi tajnik laškega poslanstva, Nuri Gianni. Rekel je, da se Bolgarska lahko v vseh ozirih zanese na Italijo.

ZBOROVANJE MOKRAČEV V KODANJU

Danski ministrski predsednik je rekel mokračem, da je alkoholna pijača v rabi že tekom dolgih stoletij.

KODANJ, Danska, 28. junija. — V svojem pozdravnem govoru pred tristo delegati na tukajšnjem mednarodnem kongresu proti-prohibicijonistov je rekel dr. Stauning, da morajo biti vse postavbe, ki regulirajo način življenja državljanov, posledica skrajno natančne preiskave glede splošnega socialnega učinka.

Pijača je luksuz, — je rekel, — a najbolj priljubljen med številnimi. Pijača je tudi predmet zelo velike trgovske vrednosti. Mi se moramo spomniti, da sta bili produkcija ter prodaja alkoholnih pijač tekom stoletja vođeni s privoljenjem postavbe ter javnega mnenja.

Na slični način so se izrazili tudi vsi ostali govorniki, ki so prišli iz Finske ter Anglije.

Profesor Ehrenrooth iz Finske je značilno prohibicijsko postavbo dežele kot postavbo na papirju ter pripisoval naraščajočo nepostavnost izjalovljenju te postavbe.

Henry Ernsshaw iz Edinburgha je napadel krajevno opeljo v Angliji.

PAPEŽ SPREJEL IRSKEGA POSLANIKA

RIM, Italija, 28. junija. — Prvi poslanik proste irske države pri sveti stolici, Bewley, je danes izročil v Vatikanu svoje poverljive listine. Formalno je bil sprejet od papeža Pija.

KRALJ HOBOJEV JE OD- STOPIL

KASNAS CITY, Mo., 27. junija. Trindvajsetletni Leon Labarewitz je odstopil kot "kralj hobojev". S tem naslovom se je postavil že več let. Ko je bil star štirinajst let, je graduiral na neki brooklynski šoli, in tedaj ga je strast potovanja poglajala po svetu. Vsega skupaj je premeril 396,345 milj. Nekaj je hodil, nekaj je plaval, nekaj se je vozil po železnici in v zraku. Zdaj pravi, da bo začel pisati svoje spomine.

STRAŠNA NESREČA Z LETALOM

Napaka letalca je zahtevala življenje treh. — Pilot ni odkinil mrtvega motorja ter zakrivil s tem nesrečo.

BEACH HAVEN, N. J., 28. junija. Dejstvo, da ni pilot amfibijskega aeroplana odrezal mrtvega motorja, ko je hotel včeraj za silo pristati v Little Egg zalivu, je imelo za posledico, da je planil aeroplan v vodo ter odnesel s seboj v smrt tri moške. Poškodovana pa sta bila pilot ter neki nadaljni mož.

Pilot je pojasnil, da je motor prenehal delovati, ko se je nahajal aeroplan v višini nekako tisoč čevljev. V višini 600 čevljev je motor popolnoma utihnil, a ostal je še vedno odprt. Ko so pontoni zadeli ob vodo, je pričel motor zopet delovati. Vsled nenadne uporabe sile je je hidroplan nenadno preobrnil.

Predno so mogli reševalci dospeti na pozorišče nezgode, je bil že celi aeroplan pod vodo.

Mrtvi so bili trije, poškodovana pa dva, med njimi pilot.

Micelli, pilot, ki ima že osem let izkušnje, je poletel z aeroplanom iz North Beacha v newyorški terminal Curtiss zrakoplovne službe. Od tam je delal izlete ter računal po pet dolarjev za izlet. Pri devetem potovanju se je pojavila napaka z motorjem.

OSEM UBITIH V ROVU

SANTIAGO, Chile, 28. junija. — Osem oseb je bilo ubitih tekom predčasne eksplozije v rovu v bližini Topacillas, v provinci Antofagasta, kot se je glasilo v poročilih od tam. Pet delavcev je bilo lahko poškodovanih in trinajst nadaljnjih težje.

Nasprotujoča si prejšnja poročila so javljala, da je bilo ubitih dvesto ljudi.

POSANIK BLISS SE JE TUNJA

BUENOS AIRES, Argentina, 28. junija. — Ameriški poslanik Bliss se je danes vrnil s počitnic v Evropi.

NOVE KVOTE UVELJAVLJENE

V ponedeljek bo stopila v veljavo nova kvotna postava, ki bo precej zmanjšala priseljevanje iz Nemčije, Švedske in Norveške.

WASHINGTON, D. C., 28. jun. Nov sistem priseljevanja v Združene države bo uveljavljen v ponedeljek. Priseljenjske kvote temelje za narodnostnem izvoru, in tozadnja postava je bila sprejeta kljub odporu predsednika Hooverja.

Po novem sistemu je dovoljenih iz Evrope nekako 150.000 priseljencev. Po starem sistemu se jih je smelo priseliti 160.000.

Anglija in Severna Irska, ki sta bili upravičeni v tekočem letu do 34.000 priseljencev, bosta lahko poslali v Združene države po novem sistemu 65.721 oseb.

To pomenja, da bo priseljevanje iz Anglije naraslo za 44 odstotkov ter bo na prvem mestu izmed vseh evropskih dežel.

VELIK POŽAR V CAMDENU

V Camden, N. J., je izbruhnil velik požar, ki je povzročil za nekako pol milijona dolarjev škode.

Pi požaru ki je izbruhnil včeraj popoldne iz neznanega vzroka v tovarni lakov in barv v Camden, N. J., je bilo poškodovanih osem oseb, med njimi pet ognjegascv. Povzročena škoda znaša pol milijona dolarjev.

Oddani so bili trije alarmi. Nastalo je več eksplozij, tekom katerih so frčali goreči deli do tristo čevljev visoko.

Vsled eksplozij in gorečega olja niso mogli ognjegasci v bližino.

Ogroženih je bilo pet velikih sedanjih poslopij, toda požarni brambi se je posrečilo preprečiti veliko katastrofo, kajti plamen je bil že blizu 40 sodov smodnika, ki se je nahajal v nekem stranskem poslopiju.

ZADOVOLJSTVO SUHAŠKEGA SENATORJA

Suhi senator je bil zelo vesel, ko se je izpremenil njegov grozdni sok v resnično vino.

WASHINGTON, D. C., 28. junija. Desti razpravljano prohibicijsko vprašanje je postalo naenkrat bogatejše za en predmet pogovora. Arthur Gould, republikanec iz Maine, ki je bil izvoljen leta 1926 kot naslednik senatorja Bert Fernandez, na "suhaški" platformi, je doživel to izpremembo v mnenju. Sedaj veruje, da je prohibicija neizvedljiva ter se zavzema za izdelovanje piv ter lahkih vin. To je razvidno iz pisma, katero je napisal leta 1927 ter objavil sedaj.

Gould, katerega so vedno smatrali za suhača, čeprav je glasoval proti Jones postavi, ki naj bi poostrija izvedenje prohibicije, lahko računa v bodoče na opozicijo prohibicijskih voditeljev, posebno prihodnje leto, če se bo potezal za svojo zopetno izvolitev.

Pismo je bilo objavljeno v St. Louisu tekom nekega prohibicijskega procesa. Gould je priznal odkrito, da ga je pisal. On daje v njej prednost prodaji piv ter lahkih vin pred izvedbo prohibicije. Gould je pisal pred drugim v njem, da je izpremenil v svoji kleti grozdni sok v vino, in da je bil zelo zadovoljen z izidom.

SEDEM UBITIH PRI EKSPLO- ZIJI V ČESKI TVORNICI

BRATISLAVA, Čehoslovaška, 28. junija. — Sedem delavcev je bilo raztrganih na kosce in deset nadaljnjih je bilo resno poškodovanih pri eksploziji, ki se je pripetila v tukajšnji gumijski tvornici. Tvornica je bila popolnoma porušena.

BRAZILJA IN BOLIVIJA PODPISALI POGODBO

RIO DE JANEIRO, 28. junija. — Formalna izmenjava ratifikacij, ki so končale vse obmejne spore med Bolivijo ter Brazilijo, se je završila včeraj tukaj. Izmenjava je zaključila pogajanja, ki so se pričela leta 1867.

DEMONSTRACIJE V NEMČIJI

V s a Nemčija obžaluje sklenitev Versaillske pogodbe. — Posvetila je dan demonstracijam ter zanikanjem vojne krivde.

BERLIN, Nemčija, 28. junija. — Na deseto obletnico podpisane Versaillske pogodbe, se je danes združila cela Nemčija ter obsojala mirovne pogoje, ki so bili diktirani od zaveznikov. Zavrnila je tudi obdolžitev, da je sama odgovorna za izbruh svetovne vojne.

Oficijelno je bilo nemško zankanje vojne krivde potrjeno od vladnega manifesta, ki nosi podpis predsednika von Hindenburga in vseh članov kabineta, ki so obsojili pogoje Versaillske mirovne pogodbe, posebno pa ono sekcijo, v kateri se je naprtilo vso krivdo izključno le nemškemu narodu.

LA GUARDIA OPERIRAN

HOT SPRINGS, Ark., 27. junija. Kongresnik Fiorello La Guardia iz New Yorka, je bil operiran danes v armadni ter mornariški splošni bolnici radi unetja tonsilis. Včeraj zvečer se je glasilo, da se počuti dobro.

Ko je dospel semkaj, so vprašali Mr. La Guardijo, če bo opozicijski kandidat proti županu Walkerju.

Prezgodaj je razpravljati o politiki mesta New Yorka, — je odvrnil.

ZRTEV SKRIVNOSTNE BO- LEZNI UMIRA POČASI

George Mosher, štirinajstletni fant, ki je zbolel na skrivnostni kala-azar boleznii, je danes počasi umiral, vendar pa ostal zelo dobre volje. Rojen je bil pred štirinajstimi leti na 54. cesti ter blizu desete Avenue v New Yorku ter je bil danes, na svoj štirinajsti rojstni dan zelo slab.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

DIVJANJE KITAJSKIH BANDDITOV

Kitajski vojaki so opleni-li mesto ter uničili letališnico. — General Feng namerava odstopiti.

ŠANGHAJ, Kitajska, 28. junija. Nenadna vstaja banditskih vojakov v Hupeh provinci, kjer so bila mesta opljenjena ter letališnice porušene, je nadalje komplicirala že itak težavni problem vlade, ko so se skušali voditelji tristo tisoč vojakov pod generalom Fengom ter guvernerjem Jehsišanom spuntati.

Feng je zapretil, da bo zapustil provinco ter živel v inozemstvu, če bo vztrajala vlada pri tem, da prevzame njegove čete.

Feng zahteva istočasno, da se umakne s političnega polja, vsled česar bi ostala velika armada brez vsake kontrole.

Vladne čete hite iz Hankova v zapadni Hupeh, kjer so se baje polastile uporne čete pod vodstvom komunistov, več mest, vključno Čangjang in Ličuan.

Ječe so bile porušene ter jetniki oproščeni. Nekl sodnik je bil umorjen v Ličuanu.

DVA MACEDONCA UBITA V SOFIJI

SOFIJA, Bolgarska, 28. junija. — Dva macedonska krojača sta bila včeraj zvečer ustreljena tukaj od nepoznatih napadalcev Morlice je zasledovala policija, a se je posrečilo vsem zbežati, z izjemo enega, ki je bil težko ranjen.

Domneva se, da sta se spopadli dve nasprotujoči si macedonski tolpi, čeprav zanikujeta obe stran-ki, da se je unel kak prepri med njimi.

EUGENE YSAIE ZELO BOLAN

BRUSELJ Belgija, 28. junija. — Eugene Ysae, slavni belgijski igralec na violino, je resno bolan po operaciji na ledicah. M. Ysae je star sedemdeset let.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 \$ 9.30	Lir	100 \$ 5.75
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$ 11.30
"	2,500 \$ 45.75	"	300 \$ 16.80
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$ 27.40
"	10,000 \$ 180.00	"	1000 \$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsesom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$800 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEM DO TREH TEDNIH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0580

ZACEL JE IZHAJATI NA
ZADNJI STRANI NAŠEGA
LISTA ROMAN

MLADA
LJUBEZEN

Čitatelji že dolgo niso
čitali kaj tako lepega,
iskrenega in pristrčnega.

Kdor naroči "Glas
Naroda" do
15. JULIJA
mu pošljemo vse šte-
vilke od prvega dne
naprej, da ne bo zgre-
šil krasnega romana.

Slika nam kaže policista G. M. Upshawa iz Pasadena, Cal., ki je ba je najboljši strellec z revolverjem v Združenih državah. Upshaw pregleduje mehanične figure, kje jih je pogodil. Figure se pomikajo na posebnih tračnicah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta		\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

PO DESETIH LETIH

Včeraj je minulo deset let, ko so nemški delegati podpisali v Versaillesu pogodbo, katero so jim zavezniški veliki podpisali.

V teh desetih letih se je dosti izpremenilo. Razmerje napram zmagaletu in premaganu se je predrugačilo. Duh, ki veje sedaj po Evropi je drugačen kot je pa izražen v versailski mirovni pogodbi.

Nemčija vstopa v družino narodov in jim postaja enakopravna.

Pogodba je bila že enkrat revidirana in brez dvoma bodo v bodočnosti njene določbe še večkrat izpremenjene.

Svet ima danes o Versaillesu drugačno mnenje kakor ga je imel pred desetimi leti, ko se je govorilo o kartažanskem miru.

V desetih letih se je izkazalo, da pomote, napravljene v Versaillesu, niso bile tako usodepolne kot so prerovali, da bodo.

Dejstvo je, da je v tem desetletju Evropa okrevala. Da je okrevala tista Evropa, ki je bila ranjena na smrt.

To pa nikakor ni zasluga gospodov, ki so sklepali mir v Parizu. To je ponoven dokaz o nepremagljivosti človekovi volji do življenja, baš kakor je bila vojna dokaz, da zna človek neizmerno vztrajati in trpeti.

Kritiki so prerokovali, da bo imela Versailleska pogodba katastrofalne posledice, kar se pa ni zgodilo.

Nemčija se ni zrušila, ker je izgubila svoje premo-govnike in svoje kolonije, ampak je močna v gospodar-skem oziru.

Klavzule glede reparacij so bile revidirane do skraj-ne možnosti.

Vprašanje glede Alzacije Lorenske je menda zavedno uravnano.

Glede svojih vzhodnih meja se je pa Nemčija v lo-carnski pogodbi zavezala, da je ne bo skušala revidirati nasilnim potem.

O balkanizaciji Evrope je razmeroma le malo slišati. Nove države centralne Evrope so prebolele otroške bolezni in se krepko razvijajo.

Kotišča novih vojn so precej iztrebljena. Narodi verujejo v samoodločevanje.

Narodi verujejo v samoodločevanje. Posledice svetovne vojne se seveda še povsodi opa-žajo. In čutila jih bo ta ter najbrž tudi prihodnja genera-cija.

Diplomati, ki so sestavili Versaillesko mirovno pogod-bo, se izgovarjajo, da jim v obstoječih razmerah ni bilo mogoče drugače ravnati.

Tok časa bo tudi določbe Versailleske mirovne pogod-be izpremenil. Oziroma pogodba bo ostala neizpremenje-na, dočim bodo narodi, neoziraje se nanjo, korakali svojo pot.

MOONEY IN BILLINGS

Californijski governor Young je vzel seboj na počit-nice usodo Mooneya in Billingsa.

Pred odhodom je rekel:

— Vse svoje počitnice bom posvetil podrobnemu pro-učevanju procesa, ki se je vršil proti Mooneyu in Bill-ingsu. Natančno bom tudi preštudiral obdolžbe, da so ne-katere priče pokrivem prisegle. Predno se bom odločil, bosta morda potekla dva meseca, morda trije.

Governorju je treba čestitati, da se bo začel končno baviti s to zadevo, nihče mu pa ne more oprostiti, ker jo je dosedaj puščal vniemar.

Vsi še živeti Mooneyevi porotniki razen enega, sod-nik, ki je vodil proces, načelnik detektivov, ki so bili za-pleteni v slučaj, sedanji državni pravdnik, časopisi, ver-ske in šolske skupine ter brezštevilni posamezniki, so prepričani, da jima je bil zločin podtaknjen ter da sta po-nedolžnem v ječi.

Billings in Mooney, ki sta se predčasno postarala v ječi, pa morata čakati, predno bo governor preštudiral ce-lo skladovnico dokumentov.

Novice iz Slovenije.

Toča uničila boštanjska polja.

Pišajo iz Boštanj ob Savi: 9. junija je vladala pri nas nezno-sna soparica. Proti večeru se je naen-krat pooblačilo, tako da se je ob pol 20. popolnoma stemnilo. Po hudem viharju, ki je posestniku Liparju na ravni cesti prevrnil voz sena, je iz smeri od Lisce, kjer je morala biti tudi huda toča, prihru-melo strahovito neurje s točo, de-belejšo od orehov. Tekom dobre ure je bil skoro po vsej občini uni-čen doberšen del poljskih pridelkov in na oknih je bilo pobitih mnogo šip. Najhujše je bilo prizadeto pol-je od grasičine do Papeža ter vas Boštanj z neposredno okolico, kjer bodo morali žito najbrže kar poko-siti.

Občina ceni škodo nad dva mi-lijona dinarjev.

Avtomobilska nesreča pod Jeperco.

14. junija je prispela v Kranj vest, da se je primerila kmalu po 8. na cesti poleg znane Jeperce med Medvodami in Škofjo Loko avtomobilska nesreča. Ob imeno-vani uri je vozil iz Kranja avto-taksi "Stare pošte" v Ljubljano ne-ko porodnico. Kmalu za železniškim prelazom za Laborjani proti Medvodam je dohitel avtotaksi avto-bus Mallyja iz Tržiča. Ker se je avtotaksiju zaradi bolnice mu-dilo v Ljubljano, je hotel sofer av-to-bus na vsak način prehiteti. Da-jal je znamenja s hupo, vendar se avto-bus ni dovolj umaknil, da bi lahko neovirano pasiral cesto. Av-to je vozil tik leve strani ceste in je moral biti pri prehitevanju ze-lo previden. Pod Jeperco ga je sko-ro prehitel, takrat pa je Mally po-gнал tudi svoj avto-bus in je hote-la nesreča, da je treščil z avto-bus-om v zadnji del avtomobila.

Zaradi silnega sunka je sofer av-to-mobila izgubil moč nad volanom in avto je zadel v kup gramoza. Posledica je bila, da je avto odle-tel s ceste na njivo, kjer se je dvakrat prekotil in skoro popol-noma razbil. V avtu sta bila poleg soferja oi porodnice še neki dru-gi potnik ter uslužbenec hotela "Stara pošta" Rudolf Gašperin.

Padec je imel slabe posledice za porodnico, ki se je močno prestrašila ter za hlapca Gašperina, ki je dobil večje rani na glavi. Takoj po nesreči je prišel s svojim avto-busom mimo Pernuš iz Tržiča, ki je naložil porodnico ter ranjenega Gašperina na avto-bus ter ju od-peľjal v splošno bolnico v Ljub-ljani.

Smrtna nesreča pod avto-busom.

Med Mariborom in Celjem vzdr-žuje mariborska mestna občina že dve leti stalni avto-busni promet. V tej dobi se ni pripetila doslej še nobena težja nesreča. Te dni ob osmih, ko je vozil avto-bus približno 1 km od Konjic skozi vas Pre-vrat, pa se je postavil na sredi ce-ste 9-letni čenec I. razreda Franc Marčič iz Pobrežja pri Konjicah ter z rokami mahal proti vozilu. Šofer je brzino takoj zmanjšal, deček pa je skakal enkrat na des-no, potem zopet na levo, da bi se izognil, kar pa se mu seveda ni po-srečilo. Avto, ki se ni mogel usta-viti, ga je podrl na tla. Nesrečen deček je prišel pod vozilo, ki mu

je popolnoma razbilo glavo. Pot-nikom se je nujno grozen pogled na otroka, ki je po lastni neprevid-nosti prišel ob življenje.

Šoferja po izjavi potnikov ne za-dene prav nobena krivda težke ne-sreče. Deček, ki je bil jako marljiv učenec, je tragična žrtev neza-dostnega pouka o kretanju po pro-metno vedno bolj živih cestah.

KRATKO KRILLO IN PRAVIČNI SODNIK

Ethel Carpenter iz Catforda na Angleškem je tožila svojega kroja-ča za odškodnino, ker ji je napra-vil obleko sicer po volji, a vendar-le ne po volji. Stvar je takšna:

Carpenterovi je najprej napra-vil obleko, ki je pa ni hotela vzeti, češ da je predolga. Popravil jo je, pa tako da ji ni segala niti do ko-len in da je po njenem mnenju vse mesto gledalo za njo, ko jo je pr-vič oblekla. Prihitiela je s poveše-nimi očmi domov, kjer je je že na vratih pričakoval ljubi mož s pri-digo, ki je bil manj galantna ne-go dolga. Gospa je sklenila, da te obleke ne dene več nase, a ko je hotel imeti krojač plačilo za svoje delo, ga je kratkomala sama toži-la za odškodnino. Blago je bila na-mreč sama dala. Na razpravi je morala obleči sporni produkt no-ve mode, vendarle se enkrat. Sod-nik si je stvar ogledal in velel:

"Obleka je res prekratka, pa to marsikaterim ljudem ugaia."

"Meni tudi!", je odgovorila go-spa sramežljivo, "a vendar je ne morem nositi. Imam strinjaleto-ni hčerko".

Sodnik je tedaj salomonsko raz-sodil, da mora krojač v toliko in toliko dneh obleko primerno po-daljšati ali pa res plačati odškod-nino, če bi se mu to poravnilo ne posrečilo. In sedaj čakajo Angleži na salomonski konec te zadeve.

'OPROSTITUTE, NISEM KARDINAL'

Zanimivo dogodiščino sporočajo iz Madrida, kjer se je udeležil za-seđanja Društva narodov tudi francoski zunanji minister Briand. Briand je lep mož, zato ni čudno, da se po njem čisto rade obračajo ženske oči. Ko je stopil iz hiše, ga je ustavila na stopnicah četa dam, ki so ga prosile za avto-gram.

Briand, ki mu je dragocena vsa-ka minuta, je naglo izpolnil želje žensk z albumi, nakar je ena iz-med prošnjic pokleknila pred njim v znak zahvale. Iskala je njegovo roko, da bi mu jo iz hvalečnosti poljubila, Briand pa jo je odtel-gil z besedami: "Oprostite, saj ven-dar nisem kardinal!"

850 ČREŠNJEVIH KOŠČIC V ŽE-LODCU.

V Montau na Avstrijskem je na-padla majhno deklico med obira-njem črešenj v sadovnjaku slabost. Poklicali so zdravnika, ki je takoj izvedel operacijo. Iz želodca ji je potegnil nič manj nego 850 čreš-njevih koščic.

Operacija pa ni nič zalegla, ker je otrok kmalu nato v hudih bole-činah umrl.

Špijonažna afera na Češkem.

Lahko rečemo, da v Evropi ni dr-zave, kateri bi posvečali sosedje in nesosedje toliko pažnje, kakor češko slovaški republik. Težko, da je bi-lo v katerikoli drugi državi od pre-vrata sem razkrinkanih toliko špi-jonov kakor ČSR, skoraj izključno špijoni za sovjetsko Rusijo, Madžarsko in Nemčijo. Razkrinkanja in aretacije vohunov so tako rekoč na dnevnem redu. Javnost je na-pram tem aferam že tako otopela, da se za nje skoraj ne zanima več. Moglo bi se misliti, da je v ČSR to-liko špijonažnih razkrinkanj zato, ker češkoslovaški organi vsakogar zagrabiijo. Temu seveda ni tako. V ČSR so državni organi enako čuječi in spretni, kakor v Jugoslaviji in kakor povsod drugod na svetu. Primerov pa je toliko zato, ker je Češkoslovaška posebne torišče evropskih špijonov. Vedno pa so to sedaj bili Madžari, Nemci, navidez-ni ruski emigranti in vsake vrste fanatiki, sovražniki svobodne češke države, v primeru kapetana Fa-louta paje prvič stopil na ta sramotni oder nov tip, češki človek, oficir.

Faloutova špijonaža je grozna zaradi tega, ker po komaj desetlet-ni eksistenci češkoslovaške republike prvič stopa v javnost Čeh, ki za denar izdaja neprijateljem tako težko pridobljeno domovino. Istočasno s Faloutom je bil aretiran finančni uradnik Schneider, ki je za ogromno odkupnino pomagal ali se vsaj delal, da pomaga onim, ki so skušali se kolikor mogoče od-tegniti svojim davčnim obvezno-stim. Schneider je za tako pridob-ljen denar krasno živel, imel avto-mobil in si privoščil vse. Nekoliko dni po Faloutovi aretaciji se je obe-sil v nekem praškem hotelu dru-gi kapetan zaradi denarnih skrbi in bede in ker ni bil duševno popolno-ma zdrav. Oba ta primera sicer ni-mata nobene direktne zveze s Fa-loutovim izdajstvom, toda ona ga postavlja v ostro svetlobo. Name-sčenci žive v bedi, razmere so neza-dovoljive, ljudje nimajo trdnih zna-čajev in dajo se lahko speljati na stranpota. Toda Falout, oficir, iz-dajca, daleč pod vsemi temi slabši in siromaki, ki so zgrešili pravo pot, daleč pod fanatiki boljševidzma in tujimi svetobežniki, on je prvi in do sedaj edini, ki je za judežve groše vedoma in sistematično prodajal svojo domovino neprijatelju, o ka-terem je dobro vedel, da je nepri-jatelj.

Afera je enostavna. Kapetan, za-poslen v centralnem vojaškem ura-du, je prodajal razmeroma, dolgo dobo neki tuji sili države dokumen-te. Dobil je od te tuje sile — ve se, ta je to Nemčija — potni list na drugo ime, vozil se je z avtomobilom ali aeroplanom v Draždane in je pri-našal tja dokumente, ki jih je po-tem zopet vzel s seboj in lepo vra-čal na njihovo staro mesto. Nič ni vzbudilo pozornosti, da je skoraj vsak teden opravljal ta svoja ven-dar precej draga potovanja, da ga taoko pogostoma ni bilo v urad. Vo-zil se je sem in tja, dokler se mu ni zgodila popolnoma malenkostna ne-zgoda. Imel je s seboj dokumente, v kovčegu in v aktovki. Na kovčeg, v katerem so bili očitno važnejši spisi, je skrbno pazil, na aktovko pa je pred vstopom v letalo, ki ga je odneslo v Draždane, pozabil. Z Draždan telefonira v Prago, naj mu ak-tovko shranijo v Škodovi palači pri portirju in se v Draždanih vsede v avtomobil, da se odpelje po njo. Med tem so bili aktovko, ne vedoč, če-gav aje, že izročili službujočemu o-rožniku, ki jo je odprl, videl v njej vojaške dokumente in jo odal vo-jaski komandi. Tam je zavladalo ve-likansko presenečenje. Sprva niso vedeli, kaj bi. Med tem je bil Fa-lout že spet v Pragi in čakal pri portirju Škodove palače. Dobil je še dovolj časa, da je zažgal svoj potvor-jeni potni list, glaseč se na ime Friedlander, nato pa so ga prijeli državni organi in odpeljali.

Istočasno je proniknila afera v javnost. Listi so jo povečali ter z netočnimi poročili otežkočili preiskavo. Samo toliko je bilo jasno, da je škoda, ki jo je ta izdajalec pri-zadejal mladi državi, da bi dobil

Vse bolečine prošle

"Thief River Falls, Minn., maja 8. Moj sin mi je prinesel Trinerjevo grenko vino iz mesta in vse moje bo-lečine so prešle. Iskrena hvala! Mrs. Josephine Houfek." Si li morete misli-ti boljši dokaz o zanesljivosti

TRINERJEVEGA GRENKEGA VINA?

Poskusite, dobite ga v vsaki lekarni. 40 letna poznanost tega nemudost-ljivega želodčnega zdravila je naj-boljše priporočilo. —Adv.

svojih mesečnih 100.000 Din, ogrom-na in da bo trajalo več let, preden se bodo mogle predelati in preure-diti dispozicije, ki morajo ostati tujim očem skrite. Glavno pa je o-gromna moralna škoda, katero tr-pi češkoslovaška država s to ne-zaslišano afero.

Nekateri češki listi so domnevali, da je Falout delal morda za drugo državo in ne za Nemčijo, češ da je v Draždanih več špijonažnih cen-trov. Res so v Draždanih imeli pred petimi leti veliko špijonažno cen-tralo boljševidi, ki so tam sodelo-vali z nekimi nemškimi krogi. Da-nes pa se v Draždanih nahaja le nemško špijonažno središče proti Češkoslovaški in tam se dostikrat vrše tudi čudovite represalije, ka-dar kakemu nemškemu špijonu v Češkoslovaški potrkajo na prste. Zgodilo se je že opetovano, da so popolnoma nedolžne češke ljudi a-retirali in jih obtožili špijonaže ter obsodili na dolgoletno težko je-čo, kajti nemški sodniki z narav-nost brezobzirno strogostjo postopajo proti vsakomur, proti kateremu le sumijo, da bi mogel biti vo-hun; kar reče policija, pa se sma-tri pri njih za dokazano. Na ta na-čin je bil pred leti obsojen popol-noma nedolžen češki človek Ludo-vik Toman na temelju docela iz-mišljenih denuncijacij.

Interesantno je, da nemški listi na Češkem silno točno poročajo o aretaciji vsakega češkega špijona v Draždanih, dočim pišejo o Fa-loutovi aferi z veliko rezerviranostjo. Falout je gotovo zločinec, ki ga bo morala zadeti vsa strogost za-kona in obsodba celega naroda, to-da pri tem ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da je Faloutova afera odkrila in znova potrdilo ob-stoj velikanske špijonažne ofenzive s strani Nemčije proti Češkoslovaški in s tem odkrila interesanten pojav v velikih nemških načrtih za bodočnost.

SPOMIN JO JE ZAPUSTIL

Te dni se je pripetil v Budimpeš-ti nenavaden primer amnezije. Neka elegantna dama se je spre-hajala po nabrežju Dunava gor in dol ter je razburjena begala sem in tja. Stražnik, ki je imel službo ondi v bližini, jo je nekaj časa o-pazoval, potem pa videč njeno zbe-ganost, pristopil k nji in jo vpra-sal, česa išče.

Drhteča od razburjenja mu je vprašanka odgovorila, da je njen sin prestal zrelostni izpit in z do-brim uspehom.

Možu postavbe se je videla izja-va zmedena in je nagovorjeno vprašal dalje. Pozabila je bila svo-je ime in svoj naslov ter ni mogla navesti niti imena svojih saoro-dnikov in znancev. Odpeljali so jo na policijo, kjer so jo zdravniki preiskali in dognali, da gre za trenutno izgubo spomina, takozvane amnezije. Drugače je dama odgo-varjala na postavljena ji vpraša-nja logično in dobro.

Policija jo je zadržala v svojih prostorih, meneč da se bo zvečer javil kdo od njenih sorodnikov, pa se je zmotila.

Pozneje se je namreč izkazalo, da ima sina, ki je prestal zrelost-ni izpit, v okolici Budimpešte. Da-li so torej napravili posteljo in da-ma je prenočila na policijski straž-nici.

Ko je drugo jutro vstala, se je zelo začudila, kam je zašla. Pre-stažena je gledala okoli sebe in na vprašanje kdo je, povedala svoje ime in naslov svojega stanovanja. Odpeljali so jo tja in ugotovili, da je res to, za kar se je izdala.

Taki primeri amnezije so tudi po zdravniški sodbi zelo redki.

VABILO

na

PIKNIK

kategora priredi

SLOVENSKO IZOBRAŽEVALNO PODPORNO DRUŠTVO

v BRADDOCK, PA.

na Church Hill pri Linhart, Pa.

Vabi se brate Slovence in Hrvate, da se tega piknika udeležijo.

Za plesa željne bo igrala izvrst-na godba, za dobro postrežbo bo preskrbel za to izvoljeni odbor.

Anton Rednak.

Peter Zgaga

Moji načrti.

— Comsi-comsa... parlevu fran-cé? U! ui mosjé. Corpo non dodjé, nudel in kofé...

No, saj francosčina ni tako tež-ka, če jo človek zna in jo pravilno izgovarja. Misli sem, da je težja, pa mi ni delala prevelikih preglav-ic.

Kdor potuje preko Francije, mora tudi francosko znati. Ni baš absolutna zahteva in potreba, da bi znal, ker če ne zna, ima še en izhod, še eno rešitev. Dolar mora pokazati. Dolar ali dva dolara.

Če jih pa pet pokaže, je že ne-varnost, da ga izvolijo za gover-nerja kakega departmenta.

Na parniku, s katerim bomo po-tovali, bo tako urejeno, da bomo moški in ženske v ločenih prostori-h. To je potrebno, ker se na potova-nju človek rad marsičesa nau-žije — tako naprimer svežega zraka in drugih dobrot.

Ko bomo dvanajst milj od ame-riške obali, bo kapitan ustrelil s največjim kanonom — v slovo ame-riški boginji svobode in ameriški svobodi sploh.

Pri bari bodo delali mir in red trije polilemani in šest dacarjev. Slehernemu ki bo pristopil, bo pro-stornina želodca natančno premer-jena in dobil bo tiket za klobuk, koliko da drži. Te mere ne bo snel prekoračiti, če ne bo poslan med čestilce svetega Urha, ki se bodo zbirali na zadnjem krovu, gledali v morje ter študirali vsakovrstne reči.

Prvi dan bo serviran ameriški munšajn in konjak, da se munšajn poplakne. Kajti privaditi se je tre-ba. Prehitra izprememba bi uteg-nila škodovati. Nazaj grede bomo šampanjca z munšajnom splakova-li, da pridemo spet polagoma v tek.

Jedli bomo orehovo potico brez kofeta in prizgizovalni telecje kr-menatele, da nam bo bolj hitro čas minul. In na vsaki mizi bo pu-selje pelina namestu solate, peh-tranovi štruklji pa free-lunch.

Tako bomo vozili barko, neozir-aje se na lepo, ne na grdo vreme, ne na levo, ne na desno, ne na ve-ter ne na dež. Viharno morje nam bo savidalo dobrote, in zvezdice nam bodo ponoči mežikale, češ, le malo potrpite, saj ni več daleč v Havre in Pariz.

Parnik bo rezal valove, mi bomo pa, če bomo razpoloženi, če bomo dobro razpoloženi, urezali našo do-mačo:

"Pojeje jeruu biistra glaava, čol-nič plaavaa sem teertje..."

In še kako drugo bomo urezali, če da Bog in sreča junaška. Naše ženske se bodo po svoje zabava-lye. Če jim bo pol milje pred fran-cosko obaljo zmanjkalo tvarine za govorjenje, bom jaz stavil konkret-ni predlog, naj se nekoliko o slun-nikih pomenijo. Pa bo takoj dosti govorjenja prav do Ljubljane in Domžal. Če bom pa še jaz katero vmes zinil, bomo najbrž še dalje prišli.

Peti ali šesti dan se bomo priva-dili francoskemu vinu in konjaku in nam bo že malo žal po sedanjih ameriških izdelkih, ki ta ko teme-ljito po grlu popraškajo.

In tako se bomo polagoma pri-bližali francoski obali, francoski zemlji, kjer je bila izvajevana ve-lika vojna za demokracijo. Hruča vojna, strašna vojna. Nekaka de-mokracija je bila rojena, pa je revše slabo in švohotno ter še do danes ni shodilo. Toda to je že politika, pri politiki se pa vse ne-ha, mi pa že stopamo na franco-ska tla.

Za prtljago nam ne bo treba nič skrbeti, ker bo preskrbljeno vse prav do Ljubljane pod osebnim nadzorstvom tega ali onega.

Tudi za ženske bo skomandira-no, da se bodo brez zamude odpe-ljale direktno na določeno mesto.

S tem pa ne bodo nikaj zado-voljne, ker se bomo mi malo pun-tali in ustavljali.

— No, kar naprej se peljite — jim bomo rekli, toda ženskam je težko kar dopovedati.

— Kaj pa vi, kaj pa vi? — bodo ropotale. V zadregi se bomo spo-gledali, kajti taka beseda gre težko z jezika.

— Mi bomo šli za dva dni v Pa-riz — bomo rekli slednjč.

— Pa še nas vzemite seboj, pa še nas vzemite — bodo prosile in ja-dikovale.

Le s težavo jim bomo dopoveda-li, da človek, ki gre v oštarijo, po-navadi ne jemlje pijske seboj.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

U. USCHTRITZ:

DVE SMRTI

Ne govorite, da poznate življenje, če poznate jasni dan z vsemi njegovimi lepotami, ne govorite, da poznate življenje, kadar leži pred vami nočna tema, tema tistih noči, katere ste zapravili na plesu, ki ste jih prečuli in morda prejkoli.

Ne govorite, ljudje, da poznate življenje, če ne poznate tiste kratke ure med nočjo in dnevom, tiste neskončne ure brez časa, kose porajajo polovičnosti življenja, napol glasovi ki tako tajno zvenijo v pesmi življenja.

Ne govorite, da poznate ljudi in reči, če niste prisluhnili glasovom, ki vam drstijo v duši, samo za trenutke, in potem za večno umolknejo.

Ob tem času, med nočjo in rojstvom dneva se vijejo ulice kakor mrtvi, temni prekopi. Samo rdečkasta megla v signalih priča, da življenje še ni izumrlo. Samo električna luč kriči, da še ni konec sveta, da življenje živi, čeprav trenutno počiva.

Ob tem času je zrak tako redek, da sliši iz največje daljave rop železnih koles drdrajočega vlaka in se ti zdi, da stojiš poleg tira, po katerem se premika železna kača.

Ob takem času je zvonil zvonec na vratih zdravnikovega stanovanja. Mlad možiki je nervozno pritiskal na gumb in zvonec je pel, pel brez konca in kraja. Zvonenje je bilo tako glasno, da se je slišalo po vsej ulici. Tukaj, v tem siromašnem stanovanju je živel mlad zdravnik, ki je bil šele pred kratkimi časi začel prakso in je imel malo, prav malo bolnikov.

"Hitro, prosim, hitro..." Podvija se... Nesrečen slučaj..."

Tako je govoril mladi možiki, ki je nervozno pritiskal na zvonec.

Čez kratak čas sta stopila iz hiše dva možka. Korakala sta naglo, hlastno. Njuni koraki so glasno udarjali ob tlak in odmevali od zidov.

54 let star, se počuti kot 25-letni mladenič.

Mr. W. J. Hopper, Lumberton, N. C., piše izdelevalec Nuga-Tone sledeče: "Nisem se rabil zdraviti, ki bi tako hitro povrnile zdravje in moč, kot Nuga-Tone. Jaz sem star 54 let, in vživam sem Nuga-Tone le 20 dni, pa se počutim mlad kot da bi bil star 25 let. Priporočam to zdravilo vsem mojim prijateljem."

To je zadosten dokaz o nepreocenljivi vrednosti Nuga-Tone. Več kot milijon oseb ga je rabilo z enakim uspehom. Našli boste veliko pomoč v Nuga-Tonu v slučaju oslabele živce v drugih važnih organov, napada omotice in glavobola, revmatičnih bolečin, kroničnega zaprtja, slabega spanja, izgube teže in moči ter enakih bolezní. Poskusite še danes in kmalu boste opazili čudovito izboljšanje. Nuga-Tone lahko kupite v vsaki trgovini, kjer se prodajajo zdravila. Ako ga vaš trgovec nima v zalogi, mu recite naj ga za vas naroči od zalagatelja z zdravili.

—ADV.

Koncem junija t. l. bomo prvič pripisali vlogam pri nas obresti za pol leta po

4½%

Ker bomo obrestovali vloge, ki jih prejmemo do vstevši 12. julija t. l. že od prvega julija naprej, vabimo zlasti one rojake, ki še nimajo naše vložne knjižice, da si jo preskrbe tekom te ugodne prilike. Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega v mesecu po vlogi.

Varnost denarja je vsakemu zagotovljena, naša postrežba je v popolno zadovoljnost posameznikov.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kemalove reforme v Turčiji.

Iz pogovora Adolfa Ferriera.

Imel sem že mnogo turških dijakov-učiteljev in še vedno učim nove učitelje iz Turčije v Zenevi. Ti novi učitelji so ponesli v domovino glas o meni, in tako se je zgodilo, da ste se me Kemal paša in turška vlada spomnila, ko se je pripravljala reforma turške prosvete. Odkrito priznam, da sem z največjim veseljem ustregel njuni želji. Z velikim zanimanjem in nestrpnim pričakovanjem sem se napotil v Anatolijo, da posejem aktivno v največji vzgojni prevrat, kar jih je kdaj svet videl. Zdal lahko mirno rečem, da mi ni prav nič žal napora, ki je bil potreben za dolgo potovanje.

Splošno ve zunanji svet samo to, da so v Turčiji staro, dokaj komplicirano abecedo nadomestili z latinsko. Znano je tudi, da je iniciator te reforme Kemal paša, ki osebno vodi vso akcijo. Malokdo pa ve, da je nova turška država v zadnjih štirih letih izpremenila ne le pisavo temveč tudi ves sistem ljudskega šolstva in sploh vsu kulturno strukturo države. Središče kulturnega in prosvetnega dela je Anatolija. Zelo težko je prepričati privrženca staroturške slave o prednostih moderne dobe. Nova turška država je porabila za svoje reforme najmodernejša sredstva in posledica je bila, da se je začela širiti izobrazba med najširšimi sloji prebivalstva po najmodernejših metodah.

Začetek reformnega dela je bil posrečen. Imel sem priliko seznaniti se z načrtom in sistemom Kemal paše in mirno lahko trdim, da bo v dohodnem času ves svet strmел nad največjim duhovnim in prosvetnim preporodom v zgodovini človeštva. Sem ravnatelj naborniške sekcije Urada dela v Zenevi in kot tak sem hotel temeljito proučiti dogodka v novi Turčiji. Priprave za dalekosežne reforme šolstva so bile poverjene Fuadu begu. Njemu se imam zahvaliti, da me je spremljal povsod, kjer se mi je obetalo kaj zanimivega. Predlanskim se je vršil v Zenevi sestanek Lige za moderno vzgojo, ki je največja svetovna zveza pedagogov. Med člani lige je bilo tudi mnogo pedagogov iz Turčije, ki so že takrat poročali o velikih reformah v domovini. Toda to, kar sem videl v Anatoliji, je zasenčilo vse, kar so oni opisovali.

Turška vlada je izdala v prvi vrsti nov zakon o ljudskih šolah. Ta zakon temelji na mojih pedagoških principih. Pedagoška reforma je zelo dalekosežna, posebno v ljudskem šolstvu. Seveda je treba vzgojo in pouk reformirati najprej v učiteljskih, iz katerih prihajajo

bodoči učitelji. Učiteljska je reformirala Turčija tako, temeljito, da bi lahko služila za zgled pretežni večini kulturnih narodov.

Prepričal sem se, da ima turška mladina sijajno bodočnost. Anatolija je ena najbolj naprednih krajev Turčije. Zdi se mi, da bo najtežje reformirati šolstvo v Carigradu. Tu bo treba počakati, da se pokažejo rezultati reform v drugih mestih. Seveda veljajo novi šolski zakoni tudi v ostali Turčiji, toda tu je boj z zastarelimi nazori mnogo težji.

Posledica reform bo popolna izprememba kulture v Turčiji, kar bo vplivalo tudi na narodno gospodarstvo. Turčija ima mnogo naravnih bogastev, njeno ljudstvo je zdravo in marljivo tako, da je treba državo samo primerno reformirati, pa se ji obeta lepa bodočnost.

Prebivalci Anatolije pravzaprav niso mohamedani, marveč se nagibajo k staroevropski sekci samanimov. Samanimem je vera toleranca, ki ni ozkogrudna, ne bigotna. Njeni privrženci so špiritualisti.

Islam seveda v novi Turčiji ni bil prepovedan, ni pa deležen one podpore, ki mu jo je nudila stara Turčija. Nova vlada hoče pripraviti teren za ločitev cerkve od države. Znak te politike je reforma šolstva.

Najoriginalnejši pojav nove Turčije je žena brez tradicionalnega pajčolana. Središče vseh reform je Anatolija. V Carigradu napreduje reforma počasi, toda jasno je, da bodo sledile napredni Anatoliji prej ali slej tudi druge kraje.

Kemal paša pripravlja z vso vne- mo ujedinjenje turškega naroda

VOJNI MINISTER O STARIH GENERALIH.

V madžarskem parlamentu se je izrazil vojni minister grof Czaki, da ne bi smel biti noben general čez 60. leto v službi. To je podprl z raznimi podatki iz svetovne zgodovine. Napoleon kakor Cezar in Aleksander Veliki so postavljali na najvišja poveljniška mesta na pr. ljudi, ki so šteli 30 do 40 let. Jugoslovanski vojaški krogi so se baje izrazili, da so bile avstrijske čete v vojni izvrstne, poveljniki pa so bili prestari. Isto bi se dalo reči o Nemčiji, ki je imela le enega generala pod šestdesetim letom in to je bil Ludendorff.

V svetovni vojni niso imeli ne na strani antante ne centralnih sil nobenega vojaškega genija — a to zategadelj, ker so bili višji zapovedniki vsi preveč v letih.

Kdaj je najprimernejši čas za poroko.

Duhoviti kozer Wilhelm Lichtenberg se je spraval na reševanju tega zamotanega problema in ga je rešil takole:

Ni dvoma, da je starostna doba, ko se poroči, odločilna za bodočo srečo v zakonu. V kateri starostni dobi naj se torje poroči-mo?

Tu menim brezpogojno: Med dvajsetim in tridesetim letom.

Druge dobe si za sklenitev zakona sploh ne morem misliti. Kajti samo med dvajsetim in tridesetim sm oše tako nebesko naivni, da se nam zdi zakon potrebnejši nego zagotovljena eksistenca. Takrat imamo še božansko radost do odpovedi, da smo pripravljeni pričeti z izvoljenko (izvoljencem) iz malega in skromno, smo absolutno nekritično usmerjeni in nimamo organa za slabosti zakonske polovice, ki postanejo pozneje njena moč. Skratka: od samih dreves ne vidimo gozda. Zato si mislim: samo ena starostna doba je primerna za poroko. Med dvajsetim in tridesetim letom.

To se pravi — če natančneje premislimo; najbolje je, če se poročimo v dobi od tridesetega do štiridesetega.

Kajti zakon je prav za prav zadeva zrelih ljudi. Pri tridesetem letu je naša življenska ladja že zapustila pristan in smo pripluli do prve postaje. Tedaj vemo na splošno, dali nas čaka dobro ali slabo vreme. In niti se ne zavedamo, kako važna je meteorologija zakona za srečo v zakonu. Ljudje po tridesetem postanejo že taktiki ljubezni in vedo, da pomeni ugoden položaj več nego najlepši naskok v prazen nič. Tedaj vemo, da nismo z devet in dvajsetim letom nič vedeli. Neumnosti pa imamo že za sabo in smo dovolj pametni, da ne maramo biti modri. Čim bolj stvar pretehtavam: poročiti bi se morali samo med tridesetim in štiridesetim. Niti z devet in dvajsetim niti z ena in štiridesetim.

Čeprav prihaja seveda baš doba med štiridesetim letom in petdesetim za poroko resno v poštev. Kajti izkušnja nas uči: ko stopijo strasti v pokoj, postane ljubezen aktivna. Kdor je že preko štiridesetega, ne pozna več ljubosumnosti. Tedaj se ne čutimo večno razumljene in zanemarjene. Vi-harji mladosti so se poglegli in enakomerno mlo podnebje pospešuje rast bohotno ključne zakonske sreče. Ne, pametni ljudje se poročijo samo med štiridesetim in petdesetim. To je moje naziranje.

Pri čemer nam je seveda upoštevati, da je razdobje med petdesetim in šestdeset letom...

Ah ne, na žalost moramo reči, da nalikuje zakon med mlajšimi ljudmi tistemu sprehođu, ko vodi slepec hromca. Kam prideta oba, ni gotovo. Verjetno je, da se ponesrečita. Šele preko petdesetega leta slepci spregledamo.

VOLILNI BOJ PRED 2000 LETI

LETI

V Neustrelitzu v Nemčiji se je pričel 28. maja ponovni proces proti Avgustu in Fridrichu Nogensu ter starki Kaehler roj. Nogens. — Obtožnica jih dolži, da so umorili nezakonskega sinčka hlapca Jakubowskega Ewalda Nogensa. Zazadi tega umora je bil Jakubowski leta 1925 pred poroto v Neustrelitzu obsojen na smrt, in dasi je do zadnjega trenutka trdil, da je nedolžen, je bil 15. februarja 1926 usmrčen. Poleg bratov Nogens in njune matere, ki so priznali soudeležbo pri umoru, je obtožen tudi hlapec Bloecker.

Zelo pretresljiv je bil ogled kraja, kjer je bil nesrečni deček umorjen. Starka Kaehler, ki jo dolže tudi krvoskrunstva s svojima sinovoma, je za žive in mrtve trdila, da je že sploščena vedela, da je Jakubowski nedolžen. Friderich Nogens je pokazal kraj, kjer je zakopal truplo umorjenega Ewalda in kjer ga je čakal brat Avgust. Med obnovljeno razpravo prihajajo na dan strahotne podrobnosti. Med drugimi se je izkazalo, da nesrečni Jakubowski ni dobil pred sodiščem tolmača, čeprav ni znal niti besedice nemško. Mož je bil navaden hlapec. Njegova usmritev je bila pravi justični umor in državni pravdnik Moeller zdaj ne ve kako bi se iz te blamaže izkopal. Zanimivo je, da je državni pravdnik energično zahteval, naj obsojenec je hotel pred smrtjo videti svojo hčerko, pa mu je bila prošnja odbita. Duhovnik, ki se je mudil pred justifikacijo pri njem, je izjavil, da je mož do zadnjega prisegal, da je nedolžen.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učijo zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 88, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ostražite se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

PRVO POGAVJE.

Pod očarljivimi žarki aprilskega solca se je prebudil trg Aigues-Vives veselo v zeleni dolini, ležeči med zasneženimi gorami.

To je prirejski trg, kojega hiše s strmimi strehami se stezajo poleg dveh gorskih hudournikov, Bibenec in Montmirail. Ta dva, divje šumeča potoka, se združujeta ob vnožju cerkve, odkoder nadaljuje skupno pot, da pohlita skozi dupline, od kojih sten odmeva šumno ali se pa penita ob rožnatih bokih skal.

Na okrogem, kamenitem griču se je zgrinjala takozvano staro mesto, to se pravi skupina nekakih štiridesetih koč, stoječih ob robu strme steze.

V rodovitni dolini se je stezalo, novo mesto, s svojimi rednimi stavbami, svojim štirinadstropnim hotelom d'Angleterre, ki se je bahavo razprostiral sredi smrekove naprave in svojim zdraviliščem, nerodnim poslopjem, ki se je čestitljivo oprlalo na mramornate stebre.

Tekom sezone se je mudilo v Aigues-Vives vedno nekako štiristo do petsto tujcev, turistov ter kopalških gostov. Pozimi pa je izgubil polagoma trg, ki leži osemstopenjskih čevljev visoko, svoje prebivalstvo. Hotel Angleterre je zaprl svoja vrata, meblirana stanovanja so spala kot mrtnice za svojimi zaprtimi okni restavratiji ter vozniški so se izselili v mesta v nižini, voditelji turistov so zopet postali ovčji pastirji ter drvarji in le nekako sto in petdeset domačinov je ostalo v Aigues-Vives, pod mrkimi gorami, ki so štrlele zasnežene proti nebu brez solca.

Sedaj pa se je vračala pomlad. Nebo se je zjasnilo, sneg se je taja, glasneje so prepevali narasli hudourniki svoje pesmi, gore so se razkrile ter navidezno vrgle meglen plašč s sebe kot ponošeno obleko in danes se je privrkat prikazalo solnce nad višino Montmiraila.

Kako ljubka je pomlad v tej majhni dolini!

Stari topoli so se okrasili s svežim zelenjem, smreke so otresle slano s svojih vej, mokre livade so blestele v žametastih barvah in od vseh strani so prihajali živi vrelci, ki so skakali preko porušeni milnov ter blesteli v vseh barvah mavrice.

Na deželni cesti do Pierrefite, se je oglasilo zvenketanje zvončaka. Upravitelj hotela d'Angleterre se je vračal nazaj v kraj in kmalu so se prikazale hišne gospodinjice iz Aigues-Vives pri oknih, da ga pozdravijo.

— Tako, tako, torej ste zopet prišli k nam? — so mu smehljaje vzklikale.

— Da, to se razume!
— No, torej dobrodošli, gospod Casaubon!
— Dober dan, ve vse dobre ženske!

Vozček se je hitro obrnil proti smrekovemu nasadu. Par minut pozneje so se pričela odpirati okna starih nadstropij, drugo za drugim in cela, velika gostilna je izgledala, kot da je zazijalo nekako šestdeset žrel.

Medtem pa so ženske zopet pogledale po cesti navzdol, proti Pierrefite, da vidijo prihajati še več starih znancev.

Prvi, ki se je prikazal, je bil oslovski gonjač, ki se je vrnil v trg ter veselo pokal s svojim bičem nad živaljo, ki je postala zopet brhka ter živahna.

Nato se je prikazal ravnatelj kazina, ki je dal nanovo prepleškati fasade svoje naprave.

Nato je prišla pošta, s svojim večnim truščem in konečno se je vračala prva čreda po zaprašenih deželnih cestih, nekakih dvesto ali tristo ovac, katere je naganjal zelo kosmat pes, ki je lajal od samega veselja.

— Ej, tudi ti si zopet tukaj, Bacanere! — so klicali od vseh strani ovcarju, ki je vodil čredo.

— Da, seveda sem zopet tukaj!
— Bog naj vas pozdravi!

Dečki na cesti so prestevali novodošla jagnjeta, ki so se tesno držala svojih mater, dočim je spredaj korakal oven, okrašen z velikim zvoncec ter ponosno zrl na celo tovo družino.

Se vedno so prihajali novodošleci.

Trgovci s sadjem ter sočivjem iz Rue Gambetta, kavarnar iz Cours des Thermes, penzionirani polkovnik s Place Haute, fotograf s bulevarda du Midi, — vsi ti so zopet prišli iz Aigues-Vives in mesto, ki ni celih šest mesecev slišalo ničesar drugega, kot šumenje hudournikov ter stokanje smrek, razcefranih od severnega vetra, se je sedaj zopet iznova oživilo ter obljudilo. Zopet so odmevali koraki pešcev, ceste so se polnile s truščem vozov in iz zamrzlih, slabozidanih hiš se je pričel zopet dvigati dim. Ob istem času je bilo mogoče zopet spaziti, da je obstajala večina novodošlih ter vseh ostalih iz neznanih ali celo grdih ljudi, napol polomljenih. Na tem krasnem kosčku zemlje je samoljubna narava očividno zaznamovala vsa ostala živa bitja, da si prikladi vso mičnost sama. Tako je ponavadi med visokim pogorjem. Le kjer sveti solnce ter se ozira pogled prosto v daljavo, morejo uspevati lepe ženske ter žlahtno sadije.

Onega jutra pa se je prikazalo na dvosedežnem vozu neko mično žensko bitje. Bila je še neka zelo mlada v svetlo obleko oblečena deklica, ki se je vračala v Aigues-Vives v spremstvu nekega zelo debelega duhovnika.

— Ej, tam prihaja abej Bordes! — je rekla poštarica, ki je držala nekaj časa pred očmi roko.

— Zares, — je potrdil vmirovljeni polkovnik, kojega reumatične bolečine so se povečale pri bivanju v odprtem zraku. — Kdo pa je lepa deklica, ki ga spremlja?

— To mora biti njegova nečakinja, — je menil župan Labrabe, ki je čital z dostojanstvenim obrazom svoj list.

— Kakšna nečakinja?

— Vi vendar veste, mala deklica, ki je bila tukaj pred štirimi leti!

— Ni mogoče, to je sedaj velika gospodična! In kakšno postav ima, saperlot!

Vse nadaljne pripombe so bile tedaj odrezane vsled prihoda vozčka.

— Hi, hi, Kadet! — je vzkliknil župnik z rejenim trebuhom ter skušal ustaviti voz.

Kadet pa je zapazil poštarico poleg župana ter polkovnika ter je takoj uganil, da žele ti ljudje pozdraviti njegovega gospodarja. Vsled tega se je ustavil, nebrigač se za povelja svojega gospodarja.

— Tako, torej ste že zapustili Argelez? — je vzkliknil polkovnik s svojim močnim glasom.

— Seveda, gospod polkovnik!

— No, torej dobrodošli, gospod župnik! Torej lep dober dan Vam ter Vaši cenjeni družbi!

— Polkovnik je videl za trenutek rožnati blešč svetlega obraza, ki se je hitro obrnil, da vrne njegov pozdrav.

— Sto vragov! — je rekel stari vojak sam pri sebi, ko je pri tem iztegnil svojo reumatično nogo.

Oslica Kadet se je tedaj že spustila v trab ter se ustavila pred restavrantom de la Paix. Lahkonoga je skočila mlada deklica na tla, dočim je neki služabnik odvezl župniku vajeti ter mu ponudil roko, da mu pomaga izstopiti.

— Izprezi, Touton! — je ukazal župnik Bordes, — in spravi koleselj v šupo.

(Dalje prihodnjič.)

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Tudi strela naj služi industriji.

Asistenti berlinskega fizikalnega zavoda dr. Lang, Brach in Urban so objavili nedavno daljše poročilo o zanimivih poskusih, ki jih delajo lajo uspešno že tretje leto. Nekateri podrobnosti so naravnost senzacionalne. Gre namreč za izkoriščanje energije, ki se razvija med bliskanjem in treskanjem. Za svoje poskuse so izbrali nemški fiziki kraj, kjer se nevihte zelo pogosto. To je dolina blizu gore Monte Generoso pri mestu Lugano v Švici. Preko te gorske doline so zgradili okrog 800 m dolg žični most, na katerem visi več steklenih izolatorjev. Med žično mrežo in zemljo je bil med nevihtami zelo visok potencial in koncem predlanskega leta so dobili nemški fiziki na ta način napetost, ki je znašala okrog 2 milijona voltov.

Nemški fiziki hočejo s pomočjo visoke napetosti doseči umetno radioaktivno izžarevanje, ki izžareva radioaktivne prvine. Te prvina so v naravi skoro vedno same v neznatnih množinah, tako da se iz njih ne more pridobivati velika množina žarkov. V ta namen uporabljajo nemški fiziki Roentgenovim podobne cevi v katerih ni zraka.

Vse vrste tega izžarevanja bi prodirale umetno v cevi pod visokim pritiskom in zadostno intenzivnostjo električnega toka pri visoki napetosti (več milijonov voltov) samo nekaj milimetrov, bi izdelovala cevka toliko umetnih žarkov, kolikor jih izžareva več ton radia. To je tembolj presentljivo dejstvo, ker se je doslej na vsem svetu pridobila komaj petina kilograma te dragocene prvine. Da se dajo take cevke napraviti, dokazujejo nedavni poskusi ameriških fizikov, ki so uporabljali napetost 1 milijona voltov in dobili umetno beta in gama žarke. Morda se posreči premagati razne ovire in izdelati take cevke še za večjo napetost. Umetni radio-žarki so edino sredstvo, s katerim bo mogoče "razbijati" snov in prvine še v večjih množinah kakor doslej.

Urban je padel blizu kraja, kjer so delali poskuse, s skale in se je ubil. Dr. Lang in dr. Brach se pridobita elektriko visoke napetosti neposredno iz prirode, iz energije strele. Pri najnovejših poskusih sta prestregla elektriko v žični

mreži iz strel, ki so udarile v bližini. Žična mreža je visela na dvojni verigi, obstoječi iz 350 izolatorjev, ki so tehtali 2.400 kg. Podaljšanje verige izolatorjev iz keramičnega materiala bi bilo sicer uspešno, ni pa tehnično izvedljivo, ker bi bile verige pretežke. Zato sta nemška fizika žično mrežo nekoliko premaknila. S hotela na gori Monte Generoso sta regulirala razdaljo dveh vodov, med katerima so udarjale strele. Največja iskra je bila dolga 18 m in odgovarjala je napetosti 8 milijonov voltov. Nemška učenjaka sodita, da bi mogla biti napetost še večja, da 20 milijonov voltov.

Problem pridobivanja velike napetosti je torej rešen preostaja samo še rešiti problem obvladovanja tako močnega električnega toka. Ni izključeno, da so fiziki na pravi poti in da se jim bo tudi to posrečilo. Poskuse podpira moralno samo Nemst, a velike nemške tovarne so pomagale zgraditi in opremiti krasen laboratorij, ki ga obdajajo turisti vse narodov. Za laboratorij so prispevale zlasti tvrdke Brown, Boveri, Steatit, Magnesia in Osram, ki poskuse rade volje gmotno podpirajo. Narava skrbno čuva tajno izpreminjanja ene prvine v drugo. Morda najde znanost v energiji strele končno sredstvo, s katerim se izpolnijo davne sanje človeštva.

ZANIMIVA KMEČKA STAVA

V ukrajinski naselbini Nikolajevki barabinskega okraja na sibirskem ozemlju sta sklenila kmeta Kiričenko in Malina zanimivo stavo. Če bi Kiričenkova žena nesramno izjavila, da lahko zapusti moža in gre k Malini, mora mož plačati dva konja, voz in popolno opremo. Če bi žena ostala možu zvesta, bi moral zopet Malina dati kravo, žreba in voz. Razen tega bi moral premagani plačati pol vedra žganja. Tako se je glasil uradni dokument, spisani po občinskem pisarju.

Nikarji misliti, da se skriva pod to stavo kakšna vroča ljubezen ali prepovedano razmerje? Kmetje so se samo sprli v krčmi. Malina je trdil, da mora mož ženo dnevno pretepati, ker sicer nima od nje nobenega spoštovanja, in so ji vsi moški enaki. Kiričenko pa ni hotel verjeti, da bi bila njegova žena tako ravnodušna napram njemu. Dejala sta torej stvar na zapisnik, sklenila stavo, katero je podpisal tudi tajnik komunističnega krožka Dženko, kot največja avtoriteta na vasi.

Potem so šli k Ani Kiričenkovi. "Saj mi je vseeno, — je rekla žena, — vsakemu je treba peči kruh in krpati hlače!"

Jezni soprog je vrgel v ženo brklje, ki so mu prišle pod roko. Nato so šli k županu, da se udeležijo proslave izgubljene stave.

Župan je raztrgal pogodbo in rekel, da ni veljavna, ker manjka kolek.

Konji in krava niso spremenili lastnikov. Kiričenkovi je hotel ob tej priliki odnesti tudi žganje, katero je plačal: "Čemu bo vodka, če ni stava veljavna brez kolekovanega papirja?"

A župan je raztolmačil, da ne velja noben sklep za nazaj. Končno so vsi udeleženci: župan, Dženko, Malina in Kiričenko skupaj izpili pripravljeno žganje.

ŽALOSTEN REKORD SOV. JETSKJE RUSIJE

V Moskvi je izšla brošura, ki vsebuje statistiko samomorov, izvršenih v letih 1926 in 1927 v sovjetski Rusiji. Po teh podatkih je bilo leta 1926 na ozemlju sovjetske Unije (Ukrajina ni všteta) 6338 samomorov, leta 1927 pa 6552. Od samomorilcev je bilo leta 1927 v starosti od 15 do 30 let 38,5 odst., v starosti od 30 do 60 let 24 odst. Pri moških (tako v mestih kakor na deželi) je bila večina samomorilcev starih 20 do 24 let, pri ženskah pa 16 do 19 let (v tej starosti je število žrtv največje), z naraščajočo starostjo pa število samomorov pada.

Tako veliko število samomorov med mladino je za sovjetsko Unijo posebno značilno, ker podobnega pojava nimamo v nobeni drugi evropski državi. Že pred mnogimi leti so raste eudi število samomorov ugotovili, da z naraščajočo starostjo raste tudi število samomorov. V današnji Rusiji pa je ravno narobe. V Nemčiji je bilo leta 1926 30,8 odst. samomorilcev starih od 15 do 30 let, 45 odst. starih od 30 do 60 let, v Rusiji pa število samomorov, kakor smo že omenili, z naraščajočo starostjo močno pada, namreč od 38,5 na 24 odst.

Na to dejstvo so ruski statistiki postali pozorni.

V predgovoru omenjene brošure beremo: "Med tistimi, ki se pregrešijo proti zakonu, zavzema prvo mesto mladina, zato okoliščina, na katero smo opozorili, ni samo osupljiva, marveč tudi premisleka vredna, tako da jo morajo vsi upoštevati in se z njo podrobneje pečati". Preko te opombe pa sovjetski statistiki ne gredo. Da bi preudarjali vzroke tako številnih samomorov med mladino, o tem ni govora. Zakaj dobro vedo, da bi s tem udarili sami sebe po zobeh.

Če pobližje razmislimo o statističnih podatkih glede vzrokov samomorov, bomo nekoliko razumeli, zakaj splošno pravilo za Rusijo ne velja. Žal, da so podatki, ki se tičejo vzrokov samomorov, zelo pomanjkljivi. Tako za leto 1926 pri 70 odstotkih, za leto 1927 celo pri 72 odstotkih, sploh niso ugotovljeni vzroki samomora.

Kljub temu so dovolj značilne številke, ki jih navaja brošura. Vidimo namreč, da je leta 1926 med samomorilci moškega spola v starosti od 20 do 24 let 31 odstotkov izvršila samomor, ker se jim je pristudilo življenje, dalje radi razočaranja in nezadovoljstva, 23 odstotkov pa iz strahu pred kaznjivo; pri samomorilcih v starosti od 16 do 19 let znašajo odstotki 28 odstotno 33.

Tudi l. 1927 so skoro iste številke. Značilno je, da je leta 1926 od vseh samomorilcev v starosti od 20 do 24 let izvršilo samomor 34,5 odst. (leta 1927 celo 43,9 odst.), ker se jim je pristudilo življenje.

Pravkar navedene številke so izredno značilne. Če so pravilne, moramo iz tega sklepati, da v Rusiji vladajoče razmere mlade generacije ne zadovoljujejo in povzročajo močno nezadovoljstvo. Čisto umljivo je, da postane tako mišljenje usodno in vodi do samomora posebno v starosti, v kateri se človek prvič zave svoje okolice. Tudi se ne smemo čuditi, da sovjetski statistiki opozarjajo na to žalostno dejstvo, ne da bi razmotrivali o vzrokih, zakaj v tem slučaju bi morali priti do zaključka, da je glavni vzrok izredno visokega števila samomorov v Rusiji vladajoči režim. Zato so tudi v tako številnih slučajih ostali vzroki, ki so privedli do samomorov, neznani. "Naraščanje samomorov, čijih vzroki so nepojasneni, je težko razložiti", pišejo statistiki v brošuri. "Mnenja smo, da bi te vzroke lahko nekoliko natančneje ugotovili, če bi bilo to zaželeno. Dvomimo pa, da bi bilo naraščanje samomorov iz neznanih vzrokov, ki jih opažamo tako pri moških kakor tudi pri ženskah, v resnici nerazrešljiva uganika".

Gotovo je, da bi se mogli podatki sovjetske statistike znatno izpopolniti, če bi bilo to "zaželeno". Gotovo pa je tudi, da sovjetska vlada tega ne želi. Zakaj ne, o tem ni treba dolgo razmišljati.

RUŠKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

Kretanje Parnikov Shipping News

1. julija: France, Havre
2. julija: Columbus, Cherbourg, Bremen, Ryndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
3. julija: Homerie, Cherbourg, President Harding, Cherbourg, Bremen
4. julija: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg, Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen

5. julija: Ile de France, Havre, Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam, Angostura, Napoli, Genova
6. julija: Minnewaska, Cherbourg, Arabie, Cherbourg, Antwerpen, Deutschland, Cherbourg, Hamburg, Republic, Cherbourg, Bremen
7. julija: Aquitania, Cherbourg
8. julija: Majestic, Cherbourg
9. julija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: FRANCE 1. julija; 19. julija (6 P. M.) (Ob polnoči) ILE DE FRANCE 5. jul.; 26. jul. (Ob polnoči) (7 P. M.) PARIS 12. julija; 2. avgusta. (Ob polnoči)

Najkrajša pot po teletizmet. Vsakdo v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

HOLLAND AMERICA LINE

POTUJE UDOBNO
HITRA IN DIREKTA VOŽNJA V
JUGOSLAVIJO
preko Boulogne-sur-Mer, FRANCIA

Znižanje vožnje v III. razredu: Od New Yorka do Ljubljane in nazaj, in vojni davek. \$198

Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razpoloženje, neprekosljavno kulinjo in postrežbo. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

V IN IZ JUGOSLAVIJE

PREKO HAMBURGA
z našimi znameniti parniki:
Nenavadna vožnja v kuhinji v vseh razredih.
\$198.
Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ v modernem 3. razredu (Vojni davek \$5 posebej)

HITRO POSILJANJE DENARJA PO NIZKIH CENAH
Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na —

Hamburg-American Line
30 BROADWAY, NEW YORK

NENAVADNA VOJAŠKA POMOČ

Ko se je leta 1601 zvezal cesar Rudolf II. z ruskim carjem Feodorjem Ivanovičem proti Turkom, mu je moskovski vladar izkazal prav nenavadno in malo pričakovano pomoč. Poslal mu je kot prispevek za vojne stroške 40.360 solboljevih, 20.760 kunjih, 337.235 verčevih in 3000 bobrovih kož.

Ko je ruski poslanik, državni svetnik Meljeminov, ki ga je bil Rudolf sprejel z velikimi častmi, napolnil s svojimi kožami tri sobane praškega gradu, ni bil videti cesar nič kaj zadovoljen. Praški trgovci s kožami so sicer ocenili vojni prispevek na 8 ton zlata, nikakor pa niso hoteli sami dati toliko zanj. Cesar je prosil carja po protiposlaniku, naj mu prihodnji pošlje pomoč v čistem denarju. Toda carjev minister mu je odvrnil prav tako odločno, da Rusija ne bo plačevala svojih denarnih obveznosti v zlatu. Edino Turki so zeli resno carjevo pomoč; zaprli so namreč takoj ruskega poslanika v Carigradu.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, priglasi in drugih stvarih. Vredne naše dolgoletne iskruje Vam mi samoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvovrstne brošurke.

Tudi nedravljanje samorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prokaje vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbo, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak mora iti iskat vsak proleec osebo, bodisi v najbližji naselniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prokaji soprodi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svoje lastne odgovornosti.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška prijavljenska postava. Glasom te postave samorejo ameriški dravljanji dobiti svoje šene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške dravljanke svoje meše s katerimi se bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni stari ameriški dravljanji, močje ameriških dravljanj, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in po tjeleci, ostroma šene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih dravljanov, ki so bili postavne pripučenki in to dešelo za stalno blvanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, bratov, bratov, sester, nečakov, nečakinja itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti pa se ni sprejema nikakih prošni na ameriške vize.

SAKSER STATE BANK

40 Cortlandt Street